

חמאס משתמש בעסקה כדי להביא לסיום המלחמה ולמקסם הישגיו גם מול יו"ש

02.02.2024 | שבת בן מאיר written by

חמאס משתמש בבני הערובה שבידיו לא רק כדי להביא לסיום המלחמה, אלא גם כדי להבטיח את המשך שלטונו ברצועה, למנף את הישגיו ולהשיב לעצמו נקודות שאיבד בקרב הציבור בעזה וביו"ש, שמשלם את מחיר הטבח של 7 באוקטובר.

המחיר העיקרי שישראל נדרשת לשלם עבור השלב הראשון בעסקה, הוא הסיכון לסיים את המלחמה ללא מיטוט שלטון חמאס, ותוך שחרורם של מחבלים שיחזקו משמעותית את יכולות הארגון, דווקא בזירת יו"ש.

הצהרות הדרג המדיני על מחויבותו להשגת כל מטרות המלחמה חשובות, אך לא די בהן. מאחר שחמאס מניח כי המצב הפנימי בישראל ישפיע על המוטיבציה לחדש את הלחימה, נדרש גיבוש מבעוד מועד של הסכמה ישראלית רחבה לשוב ולהילחם עם תום ההפוגה. יש חשיבות גם לתמיכת וושינגטון במהלך, אם כי לא בטוח שניתן יהיה להשיגה במחיר נסבל.

במסגרת העסקה המתגבשת יש לשאוף לכך שמחבלים שישוחררו מבתי הכלא בישראל לא ישובו לשטחי יו"ש. על מערכת הביטחון לגבש תוכנית לקיזוז תוספת הסיכון הצפויה ² אם הדבר לא יסתייע. כל זאת, כדי לאפשר את קיומה של העסקה, אך בתנאים שיפחיתו משמעותית את הסיכונים ממנה.

כפי שקיווה בעסקה הקודמת, גם הפעם חמאס היה רוצה לראות את ההפוגה שתושג בגל הראשון של המשוחררים, כנקודת המפנה במלחמה. אלא שהפעם, אולי כלקח מאותה העסקה, הוא מבקש למשוך את ההפוגה על פני תקופה ארוכה יותר ² כשישה שבועות או יותר.

בראייתו, פרק הזמן הארוך יבלום את המומנטום ההתקפי של צה"ל, ירגיל את כל הגורמים למציאות של אי-לוחמה, יאפשר שינוי בסדר היום של ישראל באופן שיקשה עליה לחדש את הלחימה ויגביר את הלחצים עליה מצד וושינגטון. מספרם הגדול של בני הערובה שבידיו מאפשר לחמאס ליטול את הסיכונים. לדידו, החטופים שלא ישוחררו בשלב הראשון יוכלו לספק לו הזדמנויות נוספות, אם לא יצליח להשיג את כל מאווייו במהלך הנוכחי.

בינתיים ההפוגה תאפשר לו להתאושש. את הזמן הזה הוא ינצל גם לצורך חידוש מלאים, חימוש, איסוף מודיעין עדכני, גיבוש תוכניות מבצעיות וכמובן גם לחדש את משילותו.

מטבע נוסף שבו ישראל תשלם על העסקה, הוא שחרור מחבלים מבתי הכלא. באופן אבסורדי, אם הלחימה תחודש, הרי ששחרורם של מחבלים כאלה אל הריסות עזה וח'אן יונס, עשוי דווקא

לקרב אותם אל מותם. אין בכך נחמה, מול הנזק התודעתי והמבצעי שבשחרורם.

עם זאת שחרור מחבלים מיו"ש הכלואים בישראל יחזק מאוד את מעמד חמאס באזור הזה, ויחזיר לארגון הטרור את הנקודות שאיבד בעקבות הנזק העקיף שגרם לתושבי יו"ש.

מבחינת חמאס, שחרור המחבלים ליו"ש לא יהווה רק חיזוק פוליטי לארגון, אלא גם הזדמנות להגביר את פעולות הטרור ולהפוך את הזירה הזו לחזית משמעותית נוספת שתאתגר את ישראל. צה"ל והשב"כ יידרשו להגברה נוספת במאמצי מכונת הסיכול המצוינת, שגם כך עובדת במלוא הקיטור.

יש להניח כי לקראת תום ההפוגה בעזה, חמאס ינסה לעגן את הפסקת האש בהסדרה רשמית למחצה מול קטאר ומצרים. עבור שאר החטופים שבידיו, הוא צפוי להציג שורה של דרישות: שחרורם של רבי-מחבלים מבתי הכלא בישראל, יציאת צה"ל משטחי הרצועה לקוי 6 באוקטובר, התחייבויות להימנעות מ"פלישות קרקעיות" ומפעולות סיכול ממוקד וערבויות בינלאומיות להתנעת תוכנית שיקום לעזה.

מבחינת חמאס, אלה הרכיבים הנחוצים לו בתמונת הסיום אליה הוא שואף. או אז, מכת הפתיחה שהנחית על ישראל יחד עם שרידותו מולה ועם הישגים אלה שאותם כפה על ישראל, יקנו לו תהילת עולמים ויפרמו את תדמיתה של ישראל כ"בלתי מנוצחת".

מבחינתה של ישראל, תמונת סיום כזו לא באה בחשבון. היא עלולה להעמיד אותה בפני איום קיומי מול אויביה בכל הזירות, ותפגע קשות גם במעמדה באזור, שנשען במידה רבה על עוצמתה הביטחונית.

פורסם בישראל היום, בתאריך 2.2.2024